

Náš List

Neodvisno politično glasilo za Slovence

Izhaja vsako soboto, ako je ta dan praznik, pa dan poprej. Velja za celo leto 8 K, za pol leta 4 K, za četrto leta 2 K. — Naročnina se plačuje vnaprej, na naročbe brez istočasno vposlane naročnine se ne ozira. — Posamezne številke po trafikah po 10 vin. brez priloge, s prilogo po 16 vinarjev.

Z mesečno prilogo
Slovenska Gospodinja

Dopisi naj se pošiljajo na naslov: Uredništvo „Našega Lista“ v Ljubljani. Rokopisi se ne vračajo. — Upravištvu je v Kamniku, kamor naj se izvoli pošiljati naročnino in reklamacije. — Oglašje se računajo trislojna petit-vrsta po 12, 10 in 8 vin. za 1., 2. oz. 3. krat. za večkrat izdatno znižane cene.

Vsebina: Živela reakcija! — Slovenci! — Zmaga napredne misli na Goriškem. — Politične vesti. — Štajersko: Razno. — Koroško: Razno. — Primorsko: Razno. — Kranjsko: Razno. — Razno-terosti.

Podlistek: Iz dobe punta in bojev.

Živela reakcija!

Trdno smo preverjeni, da ni nobena stvar našega ljudstva toli posurovela in podivjala, kakor brutalna, brezprimerno nizkotna polemika po naših političnih listih in političnih shodih. Čim nizkotnejše psovke rabiš, čim drznejše zmerjaš, sumničiš in ponižuješ, čim brezobzirnejše blatiš in zaničuješ svojega nasprotnika, tem bolj si — zaveden, zanesljiv in zvest pristaš svoje stranke. Ako se ti taka vrsta polemike gabi in če javno obsojaš tak barabski ton, te hitro razkriče, da si mlačen, dvomljiv, nezanesljiv. Ako zavračaš surovost, osebnosti, laž, zavijanje, podtikanje, te kar čez noč stigmatizirajo za izdajalca stranke. Rehabilitirati moreš svojo strankarsko čast le s tem, da pri prvi priliki prav po rovtarsko psuješ in razgrajaš proti političnim nasprotnikom. In mučiti moraš svoj duh, da iznajdeš novo, originalno psovko, ki postane hitro popularna in ki raznese slavo tvojega zvestega prepričanja. Ako pa take rehabilitacije ne maraš ter ostaneš dosledno dostojen in v izrazih izbirčen tudi napram najhujšemu nasprotniku, potem si zapisan med — mlačnimi limonadarji in prikritimi malkontenti, ki jim ni ničesar zaupati.

Tako je brezizjemno v vseh slovenskih političnih strankah in v vseh naših listih. Pristaši tekmujejo med seboj v radikalni brutalnosti in stranke tekmujejo med sabo v energičnem

pobijanju nasprotnice. Tako je ves slovenski narod en sam tabor psujočih, zmerjajočih, blatečih in ponižujočih se sovražnikov. — Vse kriči, divja, bljuje in bruha, bije, grize in reže, tako da je naša domovina podobna propali beznici, v kateri se koljejo pijane barabe.

Nemci pa imajo največje veselje nad tem prizorom. Med blaznim pobijanjem Slovencev se vtihotapljuje zahrbtno v najvažnejše pozicije, izpodrivajo slovenstvo, množe svojo politično in gospodarsko moč ter informujejo vlado in ves kulturni svet o naši inferiornosti. Vsak hip zagledamo v nemških listih zbrane najdehtečejše cvetke s polja slovenske žurnalistike, iz „Slovenca“, „Naroda“, „Naše dobe“, in zborovanj. Saj so tudi drugod hudi, uprav strastni politični boji, a v psovkah in žaljenjih smo Slovenci na čelu vsem narodom. Le pregledajte časopise kateregakoli ljudstva, nobeno ni toli surovo, kakor naše!

Za časa ljubljanske državnoborske volitve je n. pr. „Slovenec“ obilil naprednjake z najgubnejšo gnojnico in končno je pisal o slovenskih damah, kakor bi bile same kupljive vlačuge. Naše najidealnejše mladenke, ki so nedolžne in naivne kakor golobice, je predstavil svetu kakor najpropalejšje izmečke. In kako je pisal isti „Slovenec“ o damah ženskega telovadnega društva! Na Turškem je kaj tako podlega nemogoče. In kaj vse smo čitali ob zadnjih deželnozbornih volitvah! Kako piše „Naša moč“! Kaj vse nablujejo žurnalisti okoli „Gorice“, „Našega doma“, „Slov. Gospodarja“ in drugih listov! Človeka je bilo sram, da pišejo tako slovenska peresa. „Domovina“ pobija klerikalno „Kmečko zvezo“ s tem, da vali vse novejšje poboje in pretepe na Sp. Štajerskem na „Kmečko zvezo“. „Slovenec“ je ta napad —

Nemcem sila dobrodošel! — duhovito pariral s tem, da je zapisal strašno infernalnost: „Ko je imela (na Štajerskem) glavno besedo advokatska prvaška klika, tedaj so se ljudje — jedli!“ Vidite, taka je naša žurnalistika, taka je naša polemika! Ali nas ni že prav nič več sram pred tujci?!

Prav piše zadnji „Gorenjec“, da je naše ljudstvo že do dna zastrupljeno. „Če se naše ljudstvo vedno le hujska, je to prav tako, kakor če se prodaja nebesa in večni blagor za denar“. Reakcija mora priti, konec mora biti takemu zastrupljanju, kajti danes smo že tako daleč, da nas nobena psovka več ne boli, da se nas nobena žalitev več ne prime. Otopeli smo, brezčutni smo postali za vse.

In reakcija je že tu. Z veseljem opažamo, da se je ton vsaj v naših glavnih listih v zadnji dobi izdatno ublažil, olepšal, omilil ter da je postala polemika dostojna in stvarna. Naprednjaki so umaknili 10 že pravomočnih obtožb proti „Slovencu“ ter so uredništvu vsa grozna žaljenja odpustili. To je plemenito, narodnopožrtvovalno! „Slovenec“ pa je prinesel izjavo, s katero priznava, da so bile vse njegove žalitve premnogih naprednih gospej, gospodičen in gospodov neosnovane, da jih obžaluje in da prosi vse obtožitelje, naj sprejmo vse zadoščenje. Avgijev hlev je torej povsem izčiščen, ves gnoj in ves smrad je mahoma spravljen s sveta. Mi smo tega iskreno veseli. Vsi smo Slovenci, vsi smo si bratje, vsi enako ljubimo svojo domovino. Spoštujmo se med sabo, ne ubijajmo si osebne časti, ne uničujmo si rodbinske sreče! Borimo se za načela kot zreli izobraženi možje, ne pa kot histerične megere ali kot pijane barabe! Tekmujmo med sabo v duhovitosti, ostroumnosti, elegantnosti udarcev

Iz dobe punta in bojev.

Črtice izza okupacije Herceg-Bosne. Napisal Ivan Klarić.

I.

„Nič mi ne morejo brez božje volje.“

(Dalje.)

Ločila sta se. Ivan Brkič je šel v svoj mlin. Takoj za njim pa so jo mahnili perjanici (orožniki), pa evo jih pred kočo Marka Aždaje in Jože Divića. Tu ni bilo nič: „Hvaljen bodi Jezus Kristus!“ — nego takoj: „Ali je to koča Marka Aždaje?“ — „Da.“ — „Ali je to koča Jože Divića?“ — „Da.“ — „Kje sta?“ — „Na polju; zdaj prideta!“ — „Pokličite ju čimprej!“

In ni trajalo dolgo, pa sta bila tu.

„Prosim, gospod, kaj sva hudega storila, da naju kličeta s polja? Kradla nisva, požigala nisva, odvajala ne, lagala ne, goljufala ne: kaj je zdaj?“

„Molčita in poslušajta!“ je dejal vodja straže.

„Ne, ker sva poštena, ne moreva molčati!“ se je odrezal Divić in je dostavil: „Le krivcu sam Bog zaveže usta.“

„Resnica. Toda mi imamo ukaz, da vaju dva dovedemo k poveljniku v Livno.“

„Mi smo podložni Bogu in svojim poveljnikom. Bili smo pokorni turškemu carju, pa smo tudi cesarju, ker smo zanj tudi molili.“

In vsi skupaj potujejo v Livno. Služinčad je ostala prestrašena v skrbeh. Tudi Aždaja in Divić premišljujeta: kakšen vrag je bil, ki jima je podsmodil? Kdo li je lagal in kaj se je nalagal? Kakšno pravico je imel, lagati o njima? Kako se bosta branila, kaj bosta govorila in ali jima bo koristilo? Eh, nobenega konca dvomov!

Došli so pred poveljnika.

„Kateri je Marko Aždaja?“

„Jaz, gospod.“

„In ti si Jože Divić!“ se je obrnil poveljnik k Diviću.

„Da, sem in čast vam od mene, kolikor je sega od neba do zemlje.“

„Vidva sta soseda Ivana Brkiča.“

„Kako bi ne bila, ko sva! Vidite, tu je koča poleg koče. Tukaj moja“ — je pokazal Aždaja z roko — „tukaj njegova, a takole Jožina. Majhen otrok more vreči kamen od hiše do hiše.“

„Ali sta slišala, kako je Brkiča nekdo pošteno premlatil? Rekel mu je, da se čez šest dni vrne iznova.“

„Veva.“

„Ker sta mu soseda, ga morata pet šest noči čuvati, da ga ne ubijejo.“

„Karkoli rečeš, storiva,“ sta izjavila oba.

S tem so se ločili, a med potjo je dejal Aždaja:

„Vrag vedi, zakaj se mu je to zgodilo?“

„Ne vem, pri moji veri, a zdi se: kar si je skuhal, to je moral pojesti. Ne pelji nas v izkušnjava, ljubi Bog! Jezik, jezik! Najbolje bi bilo, odrezati mu ga. A njemu ni na poti, ker tako rad dreza ž njim v vsakogar. Toda nocoj bi želel dobro naspati se, bolj ko ne vem kaj!“

„Ali slišiš, Švaba je rekel, da ga morava čuvati! Kdo bo pa naju čuval?“

„Saj sem slišal!“ je odvrnil nejevoljno Divić.

„Kdo bo čuval naju?“

„Bog! Toda če je ukaz, morava ga poslušati, pa se vrti, kakor hočeš!“

„Res je, res!“

Aždaja in Divić sta se vračala domov in sta tako govorila. Ni jima bilo prav, a kaj sta mogla proti temu storiti! Zmaji z ramo, molči in poslušaj, to je vse, ker sila Boga ne moli.

Bil je večer. Zopet se je spuščala temna noč. Po večerji sta stopala v mlin. Nihče ni niti zinil. Mlin je ropotal, da se je čulo klepe-

ter v kavalirstvu! Nikar več zahrbtno s kolom! Nikar več zavratno z golido gnojnice!

Reakcija je tukaj, naj bi bila iskrena in trajna! Ako se zaničujemo sami med seboj, nas ne morejo spoštovati drugi; ako si ubijamo vpliv med seboj, nimamo nobenega vpliva na zunaj.

V važni, morda usodni dobi živimo. Ako bomo zreli, trezni, izobraženi misleci, bomo mogli Slovenci iztisniti solidarno Nemce iz sedanjih pozicij ter bomo sami svoji gospodarji na svojih tleh. Porablajmo svoj duh in svoje sile za pozitivno in realno delo in dosegli bomo realne uspehe.

Slovenci!

Sinovi malega naroda smo.

Naš mali narod je od vseh strani obkoljen od mogočnih sosedov, ki ga z vsemi dopustnimi in nedopustnimi sredstvi skušajo uničiti narodno in politično.

Ker se nam kratijo najprimitivnejše narodne in kulturne pravice, morali smo v svrhu obrambe poseči po samopomoči in uvesti najraznovrstnejši narodni davek.

Ker smo mal narod, naše narodne in kulturne potrebe pa velike, je naš narodni davek tudi izredno velik.

Smelo smemo trditi, da se pri nobenem drugem narodu ne plačuje toliko narodnega davka, kakor ravno pri nas Slovencih.

Ker pa zmagujemo ta ogromni narodni davek, je dokaz, da smo Slovenci požrtvovalni in da imamo pravico do obstoja.

Pozabiti pa ne smemo, da se da za narodne in kulturne potrebe veliko doseči potom narodno odločne politike.

Ako bodemo pri volitvah v razne zastope volili vedno iskrene in požrtvovalne slovenske može, potem smo lahko prepričani, da bodo izvoljeni zastopniki vedno in povsod zastavili vse svoje moči za narodne, kulturne in politične potrebe in za napredek milega slovenskega naroda.

Izkušnje nas pa uče, da srečen izid volitev ni zavisen samo od navdušenosti posameznih volilcev za sveto slovensko stvar, temveč tudi od raznih drugih činiteljev.

Žalibog se nahaja namreč med nami Slovenci še vedno veliko preveč narodnih mlačnežev, katere je ob času volitev treba šele pripraviti do tega, da se zavedo svojih narodnih dolžnosti.

Med volitvami je treba delovati od mesta do mesta, od sela od sela, od volilca do volilca.

Tako delovanje pa ne zahteva samo mnogo časa, temveč tudi mnogo, mnogo denarnih žrtev, katerih posamezniki nikakor ne morejo zmagovati.

tanje kolesja uro daleč. Iz mlina je škilila lojena sveča. Ob njej je sedel ves zlomljen starrec Brkič. Od danes nadalje ponoči sploh noče več mleti. Boji se za svoje kosti. Tedaj sta prišla soseda. Eden udari na vrata, a nihče se ne odzove.

„Ivan!“ pokliče Aždaja.

„Brkič!“ kriči Divič.

Nič! Povsod vlada tišina, razen one vode, ki poleg dvignjenih žlebov pada in dela šum.

„Ivan, vrag! Odpri, sicer ti razbije vrata!“

Ivan pa molči zavrt v bel kožuh. Dobro je zataknil zapah, a če bi kdo udril vendarle in bi on videl, da je v nevarnosti, si je pred eno uro na drugi strani izrezal okno, da šine skozi njega tja v noč, pa naj potem vzame mlin in vse v njem!

„Ivaneee!“

„Brkiiii!“

„Odpri!“

Tedaj se je oglasil tepeni Ivan, ker je spoznal glasove sosedov:

„Kdo ste?“

„Naši smo.“

„Kdo naši?“

„Kaj naju ne poznaš, sosed?“

„A, ti si, Marko in Jozo! Že grem, evo!“

To delovanje se pa ne more in tudi ne sme omejevati zgolj na volilni čas, temveč se mora raztezati na nepretrgano politično probujo in vzgojo našega slovenskega naroda vobče in volilcev posebej.

To pa zahteva še večjih gmotnih žrtev.

Ako hoče torej ona politična stranka na Kranjskem, na katere trobojnem praporu sta zapisani zlati besedi: „Narodnost in napredek“, politično probuditi in vzgojiti mili naš slovenski narod in slovensko volilstvo, ako hoče za časa volitev izvajati slovenski misli častne zmage, potem je treba, da ima vedno na razpolago tudi narodno zakladnico, iz katere lahko črpa vsak čas gmotna sredstva za nastale politične potrebe.

Z eno besedo: Ustanoviti si moramo **narodni sklad**

v katerega naj se stekajo rodoljubni prispevki vseh narodno in napredno čutečih Slovencev.

Prispevki naj bodo neizsiljeni in prostovoljni, letni, mesečni, tedenski ali prilični.

Prispevki naj se ne omejujejo na nobeno določeno visokost.

Vsak, tudi najmanjši prispevek naj bo dobrodošel, ker se nikomur ne sme zabraniti, da ne bi žrtvoval po svojih močeh za one svetinje, ki so mu najdražje.

Spominjajmo se pri tem pregovora: „Zrno do zrna pogača, kamen do kamna palača“.

Kdor pa more po svojih razmerah več prispevati, naj pa več prispeva.

Potreba takega narodnega sklada se je kazala vedno, posebno pa še pri vsaki volitvi, n. p. pri lanski državnozborski in letošnjih deželnozborskih volitvah.

Bridko smo občutili posebno pri zadnjih deželnozborskih volitvah, da nimamo narodnega sklada.

Danes vemo dobro, da ne bi bila naša lepa Bela Krajina zastopana v deželnem zboru nikdar po pristašu klerikalne stranke, da bi bile v tem slučaju politične razmere v tem zastopu bistveno drugačne, da bi bili že a priori izključeni vsi poskusi umetnim potom rešitinemštvu krivično politično veljavo v naši deželi, ako bi bila narodno-napredna stranka mogla ob časih teh volitev razpolagati z narodnim skladom.

Slovenci!

Učimo se iz tega dejstva in pripravimo se pravočasno za bodočnost.

Ustanovimo si torej narodni sklad in prispevajmo vanj vsak po svoji moči.

Agitirajmo zanj tudi pri vseh somišljenikih!

„Prišel sem z glavo in brado ter z Divičem, da te čuvava. Ne boj se, dokler sva midva tu! Kar se zgodi tebi, se zgodi tudi nama.“

„Tako, takoj!“ se oglasi zopet Ivan in jedva vstaja, da jima odpre.

Starce se končno dvigne in odpre vrata. Malo svetlobe iz svetilke, v kateri dogoreva lojenica, pada pred prag, in soseda vstopita, pozivajoča Jezusa.

„Ali veš nekaj novega?“ vpraša Marko ob vratih.

„Ne vem.“

„Ti si danes napravil ovadbo.“

„Res je.“

„Nama so ukazali, da te čuvamo.“

„Res, prav treba je.“

„Odločili so, da te čuvamo pet šest dni.“

„A kaj bo potem?“

Sedli so, se pogovarjali in kadili; Ivan jima kuha kavo ter pečejo in zobljejo zrelo koruzo, da jih ne premaga spanec. A nihče ne vdira v mlin. Marko je dovtipnež, a ne tak, kakoršen je Brkič, ki s šalo napada. Da jim čas mineva hitreje, tudi poje. A tudi Jozo ni prazen. Tudi on zna kakšno zapeti, da jim tečejo ure nagleje.

A nihče ne vdira v mlin...

V vsakem slovenskem mestu in v vsakem večjem slovenskem kraju naj se ustanove krožki, ki bodo pobirali prispevke za narodni sklad.

Na delo torej, zavedni Slovenci!

Vaše delo Vam bo rodilo tisočeren sad.

V Ljubljani, 9. marca 1908.

„Slovensko društvo“ v Ljubljani.

Zmaga napredne misli na Goriškem.

Ako je resnica, da je ljudski glas božji glas, potem je goriških klerikalcev danes pač strah. Ljudstvo jih je v pravem pomenu besede odklonilo, ker je do grla sito klerikalnega gospodstva. Poraz klerikalne stranke ali takozvane S. L. S. pri zadnjih deželnozborskih volitvah na Goriškem je za njo pravcata ljudska sodba, grozna katastrofa, ki je le tem občutljivejša za goriške klerikalce, ker so — kakor na Kranjskem — z najsmelejšimi nadami korakali v volilni boj. Pred volitvami, kakor na Kranjskem, prešerna in ošabna zmagozavestnost, po volitvah pa poparjenost in škripanje z zobmi. — Zlasti kranjskega naprednjaka se mora včasih nehote polotiti obup nad tužno domovino. Razen meščanstva tiči in ječi vse kranjsko ljudstvo v sponah klerikalizma. In kar je ravno najhujše, postaja ta klerikalizem, v svesti si svoje moči, brezobziren, nadut in ošaben.

Tudi goriški klerikalci so sicer mislili, da lahko uspešno posnemajo vzgled svojih kranjskih bratcev. Že so se udajali megalomaniji, fiksni ideji o svoji vsegamogočnosti. Kdo se ne spominja n. pr. uloge, ki jo je igral vrhovni vodja goriške klerikalne stranke dr. Gregorčič ob sklepanju volilnega reda za deželni zbor goriški! Zvezal se je bil z najstrupenejšimi laškimi liberalci proti trem slovenskim naprednjakom in v tem prisrčnem, a nenaravnem konkubinatu je izročil interese slovenskega ljudstva njega najhujšim sovražnikom. Klerikalna stranka je takrat z mirno vestjo glasovala za volilni red, po katerem naj Italijani, ki tvorijo samo tretjino prebivalstva, še nadalje za nedoločen čas gospodujejo nad slovenskim ljudstvom na Goriškem.

Tega izdajstva so se naposled ustrašili klerikalci sami. Zbali so se ljudstva in tik pred državnozborskimi volitvami so začeli sami protestirati proti odobrenju njihovega lastnega stvora. Seveda je bila to čisto navadna komedija. Sploh je dr. Gregorčič na vseh koncih in krajih delal za — furlanske interese; izvoljen je bil tudi le s pomočjo furlanskih glasov.

Klerikalna stranka na Goriškem je za časa lanske volilne agitacije najkrepkejšo opletala s

Tako je bilo že tretji večer... A čim bolj se je bližal šesti dan, tem pohlevnejši so postajali. Saj je bil eden rekel: „Čez šest dni se vrneva!“

Tako je bilo določenega dne, ko bi po pripovedi Brkičevi imela ona dvojica priti zopet, da ga pretepo in mu izženo pagansko dušo. Aždaja Marko je prišel še za dne, a Joze Diviča ni in ni bilo od nikoder. Ni ga in ni! Aždaja in Brkič sta postala nemirna. Nista vedela, o čem bi govorila. Lahko je prepevati, dokler ni nevarnosti, a niti ganiti ne moreš, če te je strah!

In Aždaja je dejal: „Pri moji duši, njega ni! Prav bojim se, da te je on pretepel.“

„Pa res, tudi meni se zdi tako,“ je pritrdil Brkič. „Prav on je rekel: „Šesti večer se vrneva, pa ti potegneva dušo iz goltanca!“ A nič se ne boj, Marko, okno je izrezano! Lahko utečeva, če bo treba.“

„Nihče drugi, nego on je bil! Veš zaradi onega mlina!“

„Tudi jaz bi rekel, da je tako. Vidim, da me ima že davno na piki. Kakor skozi meglo se spominjam, da so me bili z zarjavimi puškami.“

„Nihče drugi ni bil, nego on. Zato pa nocoj ne sme priti na stražo.“

peklo in hudičem, ki sta jej bila edina dobrodošla in izdatna agitacijska argumenta. Zmagala je klerikalna stranka pri državnozbornih volitvah v gorah in v goriški okolici z veliko večino, na Krasu pa je prišla v ožjo volitev. Pri tej je sicer podlegla v boju z naprednjaki, a jo je vendar splošni izid volitev utrdil v njeni domišljiji, da ima med kmetskim ljudstvom zanesljivo in trdno zaslombo. Goriški klerikalci so se liki kranjskim začeli domišljevat, da so nad goriškimi Slovenci definitivno zagospodovali. Koncem minulega leta so se tudi že oficijalno prekrstili v S. L. S. ter so tako goriški klerikalci sprejeli program kranjske S. L. S. Kako zmagozavestno je govoril dr. Breclj, a še kako zmagozavestneje je pisala „Gorica“!

Nastopila pa je v kmetskih občinah takozvana agrarna stranka z glasilom „Naš Glas“ in ta je postala nakrat nevarna nasprotnica klerikalni stranki. Obe slovenski napredni stranki sta sklenili za deželnozborske volitve kompromis ter složno korakali v volilno borbo. In ta borba je prinesla klerikalni stranki pravcato katastrofo. Uspehi daleko nadkriljujejo prvotno pričakovanje najsmelejših naprednih optimistov. Da Goriška, kar se tiče naprednosti, presega Kranjsko, to je vedel vsakdo, in da vlada med ljudstvom zbog klerikalne politike v deželnem zboru splošna nezadovoljnost, to je bilo tudi gotovo. Vendar tako impozantne zmage ni nihče pričakoval. V splošni kuriji zmagala je napredno-agrarna koalicija pri ožji volitvi z velikansko večino. Niti v kmetski skupini, ki je bila sicer glavna domena klerikalcev, nimajo več zaslombe. Med tem ko si na kršnem, vedno naprednem Krasu sploh niso upali postaviti protikandidatov, se je Gregorčič sam zatekel v gore, kjer vsekakor ni ravno sijajno zmagal, v goriški okolici pa sta z veliko težavo in naravnost malenkostno večino zmagala dva klerikalna kandidata, med tem ko je prišel tretji klerikalni kandidat, bivši dež. odbornik profesor Berbuč v ožjo volitev z naprednim Obljubkom. Prof. Berbuč je zmagal le s 3 glasovi, a volitev se morda zaradi sleparij ponovi. V ožjo volitev je prišel tudi klerikalni kandidat v gorah Kosmač z naprednim Juretičem. Zmagal je le s težavo proti naprednjakom. Volitev v kmetski skupini je klerikalce naravnost konsternirala. — V veleposestvu je zmagala z veliko večino napredno-agrarna lista, takisto je zmagal z veliko večino v mestni skupini naprednjak Andrej Gabršček. Dosedanje razmerje je potemtakem 9 poslancev napredno-agrarne koalicije proti 5 klerikalcem. To je vsekakor grozen poraz za nekdanjo sila mogočno klerikalno stranko.

Klerikalna stranka je kopala z novim deželnozborskim redom jamo goriškim slovenskim naprednjakom, a je sama padla vanjo. Grožnje

s peklom in hudičem niso več mogle rešiti propadajoče goriške klerikalne stranke, odločil je zdravi smisel ljudstva, in v tem ravnotežju impozantna zmaga napredne, protiklerikalne misli na Goriškem!

Glavna zasluga na tej zmagi, ki je obenem zmaga slovenske samozvesti nad klerikalnim podrepništvom, gre brezdvomno mladi agrarni stranki. Naj se sodi agrarni pokret tako ali tako, spoznati mora vsakdo, kaj zmora stranka, ki sloni na zdravem, edinstvenem gospodarskem programu. Gotovo je, da so te volitve odločilnega pomena za nadaljni napredek goriških Slovencev; te volitve pa tudi ne bodo ostale brez moralnega vpliva na izvangoriške Slovence. Brezdvomno bodo vplivale tudi tja preko mej zlasti na Notranjsko, kjer bo imela še hvaložno nalogo tamošnja agrarna stranka. Vera, v nezmotljivost klerikalizma na eni strani, in njega nepremagljivost na drugi strani se polagoma, a gotovo razblinja in tako trdno upamo, da „Kranjcem vremena bodo se zjasnila.“ — ak.

Politične vesti.

Položaj v parlamentu. Minister dr. Gesmann je govoril o političnem položaju ter dejal, da nikakor ni zadovoljiv. Niso se izpolnile nade, ki smo jih imeli glede novega parlamenta, izvoljenega na temelju splošne in enake volilne pravice. Tudi v novi drž. zbornici se je nevarno razvil narodnostni, jezikovni spor, ki zadržuje delovanje parlameta. Obravnave v proračunskem odseku se vlečejo brezkončno ter se s tem pač onemogoči pravilno rešenje proračuna v zbornici. Zdaj pa se je pojavila še Wahrmondova aféra, ki povzroči gotovo velik hrup v parlamentu. K narodnostnim in gospodarskim vprašanjem se pridružijo še vednostna in verska! — Češka agrarna stranka, ki ima v ministrstvu svojega člana Praška, je tudi postala že nestrpna ter zahteva, da izpregovori Beck odločilno besedo, kdaj in kako hoče rešiti češke nujne zahteve. Čehi so sili obljub ter hočejo končno videti in otipati dejanja. Nič več nočejo sprejemati le tolažb in obetov za daljno bodočnost, nego zahtevajo sedanjih činov vlade. Ako se to ne zgodi, pa pravijo češki agrarci: Vlada, ločimo se! — Ministrstvo se bavi zdaj z jezikovnimi vprašanji glede Češke ter je priredilo že par konferenc. 16. t. m. je konferenca, na kateri so bili ministri, češki namestnik, viš. dež. sodni predsednik češki in drugi visoki uradniki, vladine predloge odobrila. Zdaj dobe te predloge še v pregled in odobrenje razni višji upravni in sodni uradniki ter člani obeh praških vseučilišč. — Klerikalne stranke hočejo prisiliti vlado, da zapusti svojo dosedanje „srednjo pot“

ter da postane čisto klerikalna. Bajе zahtevajo zdaj še 3. ministra, ki naj bi dobil posle naučnega in bogočastnega oddelka. Naučno ministrstvo je že dolgo najvišji ideal avstrijskih združenih klerikalnih strank, ker vedo, da bi z močjo nad vsemi šolami države najlažje zasuznjili vse duhove. No, avstrij. parlament bo znal to nakano energično odbiti. — Češki listi pišejo o akutni krizi v češkem ministrstvu. Prašek nima več zaslombe, zlasti socijalni demokratje ga ne marajo in pri obravnavi jezikovnih zakonov se je izkazal baje nesposobnega. Zato baje Prašek odstopi ter bo imenovan češkim ministrom ali posl. dr. Hruban ali posl. dr. Začek ali prof. dr. Masaryk. Zadnji je baje najresnejši kandidat, kar pa češki „Čas“ — seveda le lahko — prereka. Čehi zahtevajo ministra, ki bi bil zaupnik in zastopnik vseh strank. No, tak pač dr. Masaryk tudi ne more biti, kajti reakcionarci so mu besno protivni.

Iz proračunskega odseka. Proračunski odsek se bavi sedaj s proračunom notranjega ministrstva. Minister Bienerth je naznanil, da hoče vlada izvršiti preosnovopolitičnih oblasti ter pomnožiti okr. glavarstva. Ustanoviti se mislijo okrožne oblastnje, ki naj bi razbremenile centralno vodstvo in deželne oblasti ter pripomogle, da se državna polit. uprava v višjih inštancah resnično približaljudstvu. Ministrstvo namerava vvesti novo kategorijo uradnikov in sicer konceptne uradnike brez visokošolskih študij. Posl. dr. Žitnik je vprašal, kaj je s priklopljenjem žumberskega okrožja in občine marijindolske, kateri hoče Ogrska odtrgati Kranjski in priklopiti Hrvatski. Minister je odgovoril, da sta se zedinili osrednji vladi za izvolitev posebne komisije, ki poda svoje mnenje vladama. Čudno je, da slovenski člani proračunskega odseka ne izpregovore energične besede nemško strankarski politični upravi na Kranjskem. Schwarz-Haas-Kaltenegger uradujejo pri naši deželni vladi čisto germanizatorsko ter prizadevajo Slovincem v narodnem oziru velike krivice. Poslanci dr. Žitnik, dr. Korošec in tovariši pa molče! Ali ne kaže tudi to, da ima S. L. S. zveze z vlado in z Nemci?

Gonja proti prof. Wahrmundu. V Ino-mostu živi in deluje učenjak pisatelj, vseučiliški prof. Wahrmund, ki se bavi z bogoslovnimi in filozofskimi vprašanji. Spisal je že več del, ki so razburila klerikalce, zlasti pa razne bogoslovce, ki prisegajo slepo in gluho na cerkvene avtoritete, brez vsake kritike in brez ozira na napredovanje vede. Moderna veda, zlasti naravoslovje in tehnika, pa ni slišna volu, ki se ustavi pred prvo ograjo, nego je kakor tič, ki leti preko vseh gorâ in snežnih planin. Moderna veda ne pozna dogem, in človeški duh ne priznava nikakih spon ali prepovedi. Prof.

„Pri moji veri!“ pritrjuje Brkič, „tako je. Če bi bil pošten človek, bi sedel tukaj pri meni. Toda ne sme. Zdaj pa ne vem: kaj naj storim?“

„Kaj? Še vprašuješ! Takoj jutri pojdi k sodišču, pa povej vse. Vrag ga vzemi lumpa!“

Aždaja je govoril iz zavisti. Divič je namreč naprednejši v poslu, ker je vrlejši. Divič naprednjak ima dosti živine, a živina je živina; večkrat zaide na Aždajino pašo, zbog česar besede in prepir, a nikdar pravega razkola. A zdaj se je Aždaji ponudila prilika; padla mu je sekira v med, pa se more zdaj izkhati in nekoliko maščevati. Rajši bi videl Jozo v verigah ali v lisicah, ali kako se imenujejo tiste jeklene zapone, kakor pa gledati, kako se izprehaja v zlato zvezenih čizmah gor in dol ob Storbi.

„Hočem iti in vse povem, pri moji veri!“ Tako sta sklenila.

In Ivan Brkič je šel v Livno. Šel je. Sklonil se je, sključila so ga leta in udarci. Šel je javit, da se mu to noč ni zgodilo nič, in povedat, da Joz Diviča ni bilo k njemu, ko se je pripravljala največja burja. Šel je po napotku Aždaje povedat svojo slutnjo ter naznaniti Jozo, da ga

je s svojim sinom pretepel ter mu večkrat zagrozil, kako ga hoče ubiti in mu dušo pri palcu izgnati, ker je ponudil za mlin 50 grošev več, kakor on.

Brkič je došel na trg, poiskal sodišče ter naznanil in povedal stvar, kakor je mogel najbolje. Vojaška uprava je poslala takoj ljudi, ki so Jozo Diviča in njegovega sina prijeli in odpeljali. Orožniki so prišli iznenada. Divič je s posli mlatil grah pred kočo. Grah je stresal v vreče in ga nosil na skladišče, a graševino v hlev. Tedaj evo ti žandarjev!

„Ali je to koča Joze Diviča?“

„Da,“ pokima Jozo. „Kaj pa hočete?“

„Kje je Jozo?“

„Tukaj sem, bratec!“

Ko je to izrekel, so zarožljale pred njim verige, da si jih mogel slišati na tristo korakov.

„Deni si jih na roke!“

„Kdo? A zakaj? Ali sem koga, odkar živim, okradel, ožulil, oropal, požgal...?“

„Vzemi verige, a ne zini niti besedice več!“

Posli so se razbegli kakor miši, kadar zagledajo mačko.

„Dobro, bratec, dobro!“ reče Jozo, popade verige, si jih dene na roke.

In žandar nato:

„Kje pa je tvoj sin Luka?“

Luka je okamenel stal pred hlevom in gledal, kaj se godi z njegovim očetom. Ledena zona ga je oblivala po telesu, pamet mu je obstala, da ni mogel ziniti niti bele niti črne. Ni mogel.

„Luka, pojdi sem!“ pravi vodja straže.

Luka pa stoji ko štor.

„Luka!“ zavpije Divič, „pojdi in vzemi verige, kakor jih je tvoj oče!“

Luka se tedaj zgane, kajti močnejša je zapoved očetova, nego žandarska po postavi. Skesano, ponižno stopa, misli na vse in ne misli ničesar. Doletela jih je nesreča, ki jo je trpeti, pa — hvala Bogu!

Med tem ko stopa, mu stari nekaj namiguje in pokazuje z uklenjenimi rokami. Bog vedi, kaj! Straža pa je njegovo miganje opazila ter se delala še ostrejše, kakor je že bila. Ko je Luka prišel, so padle tudi preden težke lisičine in takoj je slišal:

„Veži se!“

Fant je pobral in si del verige na roke, orožnik je pristopil k njemu, pritegnil lisice ter pritrdil zapono.

Oba Diviča, oče in sin, sta zdaj uklenjena. Nista se mogla niti ganiti. A ko so ju zvezali, je vprašal po časti najstarejši žandar:

Wahrmund je resen, priznan globok mislec, učenjak, zato stremi vedno bližje resnici in pravici. Nedavno je predaval v Inomostu in na tisoče ljudi mu je ploskalo. Vladni komisar ni imel vzroka, predavanje prekiniti in zaključiti. Wahrmund je nato izdal svoje predavanje v brošuri, ki se je prodajala že par tednov. Tudi državna cenzura brošure ni zaplenila. Nankrat pa se je v klerikalnih listih dvignil vihar, in državni pravdnik je že splošno znano brošuro nenadejano konfisciral. Nato so dobili klerikalci seveda še večji pogum. Začeli so prirejati v Inomostu velike protestne shode, na katerih so psovali Wahrmunda, klicali proti njemu državno silo, grozili vladi in pretili, da nastopijo „kmetski bataljoni“ v obrambo vere, ako je ne bo ščitilo ministrstvo. Tirolski kmetje naj s kosami in cepei prepričajo filozofa Wahrmunda, da njegovi nazori in principi niso pravi! Tirolski kmet naj pouči učenjaka profesorja! Vlado nadleguje sedaj cela tolpa črnih krokarjev, ki kriči besno, da treba Wahrmunda zaradi žaljenja Marije Device in katol. vere kaznovati najstrožje. K sreči so grmade že davno odpravljene! Sicer bi Wahrmunda tirolski kmetje in duhovniki gotovo že sežgali živega. Prof. Wahrmund je proti konfiskaciji že vložil priziv, ki še ni rešen. Dunajsko deželno sodišče še ni razsodilo, ali je Wahrmund res žalil cerkev in ali je res zagrešil bogokleten zločin. A klerikalni minister Gessmann je vendarle javno trdil, da je prof. Wahrmund patološki zločinec, ki si dela reklamo. Tako vidimo, da je govoril prof. dr. Masaryk v parlamentu resnico, ko je trdil, da na avstrijskih vseučiliščih veda ni svobodna in da naši učenjaki ne smejo svobodno iskati in razkrivati resnic. Napad dr. Luegerja na avstrijska vseučilišča se je ponovil v konkretni obliki, svobodomiselnost stranke v parlamentu pa bodo imele zopet priliko, pokazati svetu, kaj vse se godi še v XX. veku v naši črni Avstriji, ki svobode ne trpi niti v — brošurah!

— Kam smo dospeli v Avstriji, kaže najjasneje dejstvo, da se je osmelil papeški nuncij Granito del Belmonte pri naučnem ministrstvu zahtevati, naj se prof. Wahrmunda odstavi, suspendira! Zastopnik papeža se vtika v notranje zadeve naše države ter posega v pravice cesarjeve, ki ima edini pravico, vseučil. profesorje imenovati in suspendirati. Kaj bi storila druga država, ako bi se drznil tuj diplomat posezati v področje cesarja in v notranje zadeve države? Papeški nuncij pa izjavlja, da od svoje zahteve nikdar ne odstopi! Vsa napredna in svobodomiselna Evropa zre z napetostjo na Dunaj in čaka, ali stori naša vlada, kar ji nalaga ustava in čast države. Doba konkordata, ko je Rim komandiral v naši državi, je bil odpravljen že l. 1870!

„Ti, stari, kaj si pa tvojemu sinu dovedoval, ko je stopal semkaj iz hleva?“

„Jaz! Ničesar.“

„Z očmi si mu rekel nekaj.“

„Dejal sem mu: kaj li hočejo od naju in kaj se godi, za božjo voljo?“

„Bilo je tu še nekaj družega. Nam se zdi, da imaš nekaj skritega.“

„Jaz? Tu je hiša, pa iščite!“

In Divič je nato pošepetal sinu:

„Kje je neki zdaj sinaha? Tisti stari pihalnik naj bi vrgla kamorkoli, v koruzo, kajti Bog vedi, kaj bo sicer. Puška naju uniči, vrag jo vzemi! Ej, norci, da je nismo izročili, ko so pobirali orožje!“

Orožniška patrolja je začela med tem premetavati po hiši. Posli so otrpnili od strahu. Stari in sin sta na dvorišču zvezana.

„Zdaj jo najdejo, in izgubljena sva!“

Sin je molčal. Vrtilo se mu je pred očmi in najrajši bi bil jokal, kakor ženska.

Ni trajalo dolgo, straža je hišo premetala in izvršila svoj posel. Našla je ne le eno, nego celo dve zarjaveli in sajasti puški. Za drugo stari Divič še sam ni vedel. Oba so nato odvedli v Livno.

(Dalje prih.)

Absolutizem na Hrvatskem. Donkišotska politika madjarske vlade napram Hrvatom se nadaljuje vedno neumnije in vedno bolj zločinsko. Madjari hočejo siloma zatreti v Hrvatih vsako simpatijo do ogrske države ter ubiti v hrvatskih sreih zadnjo iskrico vere v pravičnost in veljavnost zakonov. Pred poldrugim letom je bila zdrobljena madžaronska večina, novi sabor pa nima niti enega pristaša sedanje, Rauchove vlade. Med 88 členi sabora tvori 56 poslancev kompaktno narodno večino, ki more vsak hip prevzeti vladu. Vendar pa Wekerle in Rauch še nadalje kljubujeta vsemu saboru, vsemu narodu. Brez najmanjšega povoda je bil sabor, jedva sklican, že z drugo sejo odgoden. 12. marca je bil sabor s kraljevim pismom sklican in otvorjen ter pozvan k delovanju. Kraljevo pismo našteva dolgo vrsto točk, ki se naj rešijo. A že dva dni nato je bil sabor s kraljevim pismom odgoden. To pismo pa ima datum 3. marca. Torej je bilo odgoditveno pismo podpisano že 9 dni pred otvoritvijo sabora, takoj po dovršenih volitvah. To je nečuvna komedija, ki si jo dovoljuje vlada s hrvatskim narodom! To se pravi norca briti iz narodnih pravic, iz ustave, iz zakonov! Čemu je vlada sploh sabor dne 12. marca otvorila, če ga je že 3. marca zapečatila? In na obeh pismih stoji isti podpis kralja! Wekerle zlorablja celo krono za svoje brezmejno sovraštvo proti Hrvatom in Srbom. Rauch nima okoli sebe niti enega zastopnika naroda, njegovi novi sekijski šefi pa so znani pijanci, povsem bankrotni madžaronski plemiči brez ugleda in znanja. Ti sekijski šefi zdaj izkoriščajo blagajnice hrvatske kraljevine, da plačujejo svoje ogromne dolgove, in da pomagajo iz socialnega propada sorodnikom. Rauch pa vse to mirno gleda, Wekerle vse to brez ugovora dopušča, sabor pa ne sme protestirati, poslanci ne smejo govoriti, listi ne pisati. Frankovci so danes brez moči, zato bi radi koalicijo Hrvatov in Srbov, ki ima večino, zavedli v protidinastične, nelojalne, protizakonite čine. Frankovci bi radi zapeljali koalicijo, da bi se kompromitirala pred krono in državo, da bi imel Rauch pravico sabor razpustiti ter s hujskanjem proti koaliciji izvesti nove volitve na korist Frankovcev in madžaronov. Toda koalicija je ostala vzlic vsem zločinom vlade in vzlic vsem psovkam Frankovcev mirna, dostojanstvena. Ne da se izzvati in naščuvati. To pa je danes najhujše orožje proti Rauchu in ogrski vladi. Hrvatje ne demonstrirajo nasilno, nego le s smešenjem, zaničevanjem, ironizovanjem. Orožniki in vojaki nimajo, na žalost Raucha, nič posla! Absolutist Rauch bi imel rad revolucijo, a v svojo najbesnajšo jezo vidi povsod red in mir. S tem mu je izbito iz rok najuspešnejše orožje: uporabljanje sile; Hrvati in Srbi so vzlic vsemu „patrijotski in lojalni.“ Zdaj misli Rauch čakati, narod politično izstradati, spletkariti, hujskati stranke in končno v kalnem ribariti. Upajmo, da se mu namen ne posreči! Naši bratje imajo danes popoln absolutizem, a tudi njega zmagajo z mirno vztrajnostjo in s ponosnim zaničevanjem.

Štajersko.

Pozor na 22. marec! Narodna stranka priredi v nedeljo 22. marca z ozirom na željo posameznih somišljenikov in z ozirom na važna politična vprašanja, ki so uprav sedaj na dnevnem redu, po Spodnjem Štajerskem zopet celo vrsto shodov. Na shodih se bo zlasti obravnavalo vprašanje narodnega sporazumljenja na Spodnjem Štajerskem. Označilo se bode seveda tudi stališče napram deželnozborski volilni reformi. Shodi se bodo vršili v Bočni, Grajski vasi pri Gomilskem, Ponikvi ob južni žel., v Rogatecu, Sevnici, pri sv. Barbari v Halozah, pri sv. Marku niže Ptuja, v Vuzmetincih, Ivanjkovecih, v Ribnici na Pohorju in še po nekaterih drugih krajih.

Narodna založba v Celju je registrirana. V njeno last preide tudi „Narodni list.“ V prvi vrsti pa si je stavila narodna založba nalogo, širiti med slovensko štajersko ljudstvo prosveto potom najrazličnejših brošur in knjig. „Slovenski

kmečki koledar“ je bilo prvo, lepo, gotovo uspešno tozadevno podjetje narodne založbe. Od vseh strani je bil sprejet ta izborni koledar z veseljem in navdušenjem. Takih praktičnih knjig potrebuje slovenski kmet. Da pa bo mogla narodna založba v Celju uspevati in napredovati, jej je treba seveda krepke denarne podlage, kapital, ki bo na njem lahko zgradila zgradbo koristnega in uspešnega narodnega delovanja. Zato naj bi slovenski rodoljubi pristopali kot deležniki k zadruzi. Deleži so po 100, 20 in 10 kron. Narodna stranka ve, kaj hoče; vse njeno dosevanje delovanje ima znak resnobe, solidnosti in največje marljivosti. Zato smo uverjeni, da bo tudi narodna založba v Celju častno izvrševala stavljeno si nalogo.

Izvoz sadja na Štajerskem. V zadnjih dvajsetih letih se sadjarstvo na Štajerskem prav lepo razvija. Ob ugodnih letinah se izvozi letno do 10.000 vagonov pa tudi več sadja, med katerim je največ jabolk. Štajerci pošiljajo svoje pridelke na sadju večinoma v Nemčijo. Mnogo sadja pa ostane seveda tudi doma ter narede iz njega jabolčnik. Vsekakor prinaša sadjarstvo Štajercem prav lepe dohodke, ki se dado izlahka podvojiti ali celo potrojiti, ako bodo prebivalci pridno zasajali sadno drevje ter skrbno pazili nanj.

Koroško.

Oblast, ki dela proti zakonom. Kakor smo že poročali, se je ustanovila na Strojni lani nova šola enorazrednica. Ker so povsod naokoli Slovenci in posečajo šolo slovenski otroci, je sklenil okr. šol. svet v Velikovecu, da bo šola slovenska; isto sta zahtevala tudi krajna šolska sveta v Strojni in Št. Danijelu kot zastopnika vzdrževalcev šole. Minilo je več mesecev, ne da bi bil deželni šol. svet rešil to vprašanje. Po dolgem molku pa je končno izdal glede učnega jezika tole naredbo: „Z ozirom na to, da se poslužujejo vse šole okoli Strojne slovensko-nemškega učnega jezika, se je deželni šolski svet v sporazumljenju s koroškim deželnim odborom odločil predpisati tudi šoli na Strojni slovensko-nemški učni jezik.“ — Deželni šol. svet koroški menda ne ve, da sploh nima pravice svojevoljno določati šolam učnega jezika. Državni temeljni zakon se namreč glasi: „Vsi narodi države so enakopravni in vsak narod ima neprekršljivo pravico do varstva in negovanja svoje narodnosti in svojega jezika.“ In dalje: „O učnem jeziku odločuje po zaslišanju tistih, ki vzdržujejo šolo, dež. šol. oblast v mejah, ki jih določa zakon.“ Dež. šol. svet pa se ni v tem slučaju prav nič oziral na one, ki vzdržujejo šolo, oblastno je zavrgel njih mnenje ter je s predpisanim slovensko-nemškega učnega jezika kršil predpisani zakon. Krajni šol. svet na Strojni je bajé sklenil, da se pritoži zaradi tega na naučno ministrstvo. Takisto storita tudi prizadeti občini Št. Danijel in Libeliče. To je pač edino pravilno postopanje!

Tužna slika slovenskega Korotana. Ljubljanski „Slovenec“ je prinesel strašno tužno sliko o razmerah med Slovenci na Koroškem. Poslov je čimdalje manje, a so čimdalje slabši, zanikarni, predrznejši. Hlapca izpod 160 K na leto ni dobiti; navadno dobé hlapci po 180 — 240 K. Zahtevajo vedno več svobode in zabave. Ob nedeljah nočejo sploh delati in ob ponedeljkih so navadno pijani! A tudi dekle se večinoma branijo ob nedeljah molže in zahtevajo popolne svobode ob nedeljah in vse noči. Vsi posli so udani žganju ter ga zahtevajo k malim južnam. Morala je na najnižji stopinji. Najbolje je še v pliberškem okraju, potem gre povsod navzdol; naslabše je v Ziljski in Kanalski dolini, kjer tudi duhovniki niso izvzeti. „Slovenec“ piše izrečno, da živé v Kanalski dolini duhovniki nemoralno!! — Kmetijstvo grozno nazaduje. Degeneracija naroda napreduje z orjaškimi koraki, posebno zaradi žganja. Pijo ga celo otroci kot vodo! Bolj pa ko so naši

rojaki, posli kot kmetje, udani žganju, manj zanesljivi so v narodnem oziru. Žganjarne so tovarne naših nemčurjev. Žganjarji — nemčurji! Za žganje mnogi (!) prodajo svoje prepričanje, svoje glasove ob času volitev; za žganje izdajajo tajnosti stranke. Slovenska društva pa še pospešujejo pijanstvo! Ta članek dokazuje, kako krvavo resničen je Meškov vzklik: Na smrt obsojeni!

Nemci na Koroškem si snujejo narodni svet. Tako Nemci vztrajno in premišljeno ter spretno delujejo v slovenskih deželah proti Slovincem, ki so vse premlačni in popustljivi. — V Možicah so Slovenci propadli pri občinskih volitvah v I. in II. razredu. Poraz so zakrivali sami, ker se niso skoraj nič brigali za bližajočo se volitve ter so prišli v premajhnem številu na volišče. Kaj potem pomaga, če se nekoliko dvignemo na enem kraju, ko pa hkratu, na drugem kraju — propademo! „Korošec“ in „Mir“ se morata radikalneje zavzemati za naše pravice ter poskrbeti, da bo koroški kmet čital več.

Primorsko.

Tržaška volilna reforma in Slovenci. V ponedeljek je bil odprt tržaški deželni zbor, v katerem je deželna vlada po prisotnem namestniku princu Hohenloheu predložila samostojen načrt deželnozborske volilne reforme. Načrt se je izročil posebnemu odseku 11 členov, v katerem zastopata Slovence posl. dr. Rybař in dr. Slavik. Princ Hohenlohe je v utemeljevanje vladnega volilnega načrta naglašal, da je bil dosedanji volilni red jako zastarel in krivičen ter da se zato nadomesti z modernejšim, ki prinese volilno pravico tudi doslej brezpravnim slojem. Pravico manjšine je treba varovati. V imenu Slovencev je izrazil dr. Rybař svoje zadovoljstvo, da je v volilnem odseku primerno zastopana tudi slovenska manjšina, kar smatrajo Slovenci prvim korakom sporazumljenja z ital. večino. Slovincem seveda tudi novi volilni načrt ne zadošča, ker stoje na stališču splošne in enake volilne pravice na podlagi proporcionalnega sistema; vendar se Slovenci nadenjajo, da se vladni načrt v nekaterih ozirih še izpopolni. Novi vladni načrt določa število občinskih svetnikov odnosno deželnih poslancev na 83 členov (doslej 64) in sicer 68 za mesto in 15 za okolico. V mestu volijo 4 razredi, vsak v 6 volilnih okrajih; vsak razred voli po 17 poslancev. Vsak okraj dobi najmanj po 1 poslanca. Čim več volilcev ima okraj, tem več poslancev dobi. Volilno pravico imajo avstr. državljani moškega spola, ki so izpolnili 24. leto in bivajo v Trstu stalno oziroma v IV. volilnem razredu vsaj tri leta. V I. razred spadajo volilci davkoplačevalci 400 K obrtnega, rentnega ali osebnega davka ali najmanj 200 K realnega davka; v II. razred spadajo, ki plačajo 100 K ozir. 50 K, duhovniki, uradniki, častniki, profesorji, učitelji, inženjerji, kapitani, ladjarji in drugi slični; v III. razred volilci, plačujoči 20 K osebnega ali 10 K realnega davka. Vsi ostali volilci, ki so vsaj 3 leta v Trstu, volijo v IV. razredu. Pasivno volilno pravico imajo volilci, ki so dovršili 30. leto. Vlada predlaga volilno dolžnost in globo za nevoličnega Tržačana od 1—50 K. Volilni imenik, komisije in reklamacije bodo pod nadzorstvom namestništva, s čimer bo vpliv magistrata omejen. Absolutna večina glasov odloča, sicer se tekom 3 dni vrši ožja volitev. Municipalne delegacije, ki se pomnoži od 12 na 15 členov, ne bo volil več le mestni svet, nego voli vsak mestni in okoličanski razred po enega delegata, ostalih 9 delegatov pa izvoli vsa zbornica. Ta delegacija ima funkcije deželnega odbora. Slovenci pridemo tako vsaj do majhnega zastopstva v eksekutivi. Italijanskoliberalna večina (48 poslancev) se bode novemu volilnemu načrtu pač upirala, ker se število slovenskih (zdaj 6) mandatov po tej volilnem reformi gotovo pomnoži. Morda ostane vladni načrt sploh neizvršen ali pa se pokvari zopet na škodo Slovanov in delavcev. Brez boja ne pojde.

Tržaški deželni zbor je bil sklican na dan 16. t. m. Na dnevni red je prišla tudi volilna reforma za deželni zbor. Po novem volilnem redu bi se zvišalo število svetovalcev oz. poslancev od 54 na 83. Okolica se razdeli na 3 volilna okrožja s 15 mandati.

20 letnica družbine šole pri sv. Jakobu. Petrazredna slovenska ljudska šola pri sv. Jakobu na Primorskem, ki jo je ustanovila in jo vzdržuje „Družba sv. Cirila in Metoda“, bo slavila letos svojo 20 letnico. V proslavo te 20-letnice ter v prvi vrsti v svrhu narodne probuje št. Jakobske mladine so sklenili bivši učenci te šole, da ustanove „klub“. Namen kluba bo vzbuditi v njegovih članih zanimanje za kulturni napredek Slovencev; v ta namen se izpopolni šolska knjižnica, ki bi se je potem posluževali tudi učenci in učenke po dovršeni šolski dobi ter v počitnicah. Dalje namerava prirejati „klub“ poljudna poučno-znanstvena predavanja za širše sloje. Osebito pa se postavi na branik za naše najvažnejše vprašanje, za narodno šolo, za katero se ima uprizoriti živahno delovanje. Jako hvalevredno je, da se slovenska mladina zavzema in trudi za napredovanje slovenskega naroda. Želeti je, da bi našla št. Jakobska mladina prav mnogo posnemovalcev!

Zavod sv. Nikolaja v Trstu. Minilo je 10 let, odkar so ustanovile tržaške Slovenke zavod za brezposebne služkinje, ki je zlasti v Trstu velikega pomena in velike vrednosti. Na tisoče slovenskih in tudi drugonarodnih deklet je našlo v teh desetih letih v zavodu sv. Nikolaja ljubeznivega zavetja, kadar so bile brez službe ali če so prišle šele z dežele v mesto. Koliko bi se jih bilo izgubilo ter bi jih bilo moralno propadlo, da ni bilo tega prepotrebnega zavoda, ki zasluži, da ga Slovenci moralno in gmotno podpirajo.

Kneippovo zdravilišče. 22. marca se odprlo v 1½ ure od Trsta oddaljeni Dolini zdravilišče po Kneippovem načinu. Ker je v Dolini, ki je pol ure oddaljena od železniških postaj Boršt in Žavljje, hkratu morski in gorski zrak, je ta kraj vsekakor jako ugoden za zdravilišče. Vodja zdravilišča bo g. I. B. Okič, ki je bil 13 let v Wörishofenu pri pokoj. župniku Kneippu in je izdajal slovenski list „Knajpovec.“

Kranjsko.

Kompromisna pogajanja je začela voditi kranjska deželna vlada med deželnozborskimi strankami. Naše mnenje je, da sedanja deželna vlada nima niti sposobnosti niti ne zasluži zaupanja za tak posel, ker je baš sama največ kriva današnjih neznosnih političnih razmer v deželi. Slovenski politični stranki se moreta pogajati brez vlade in brez ozira na preperelo nemškutarsko stranko, ki nima nobene pravice obstajati v čisto slovenski deželi. Brez veleposestniške kurije, ki je dandanes le še smešen ostanek zastarelih plemiških privilegijev, izginejo kranjski Nemci takoj in docela iz političnega življenja v naši deželi. Da ta nasilno-krivični privilegij izgine iz novega dež. volilnega reda ali da se vsaj reducira na primerno stopnjo, naj se pogode poslanci slovenskih strank brez Schwarza in brez dr. Egerja.

Kranjski deželni glavar. Z Dunaja poročajo, da je imenovan kranjskim deželnim glavarjem invalidni profesor Fran Šuklje, ki je le z največjo težavo in s skrajnim terorizmom zmagal v Beli krajini nad neodvisnim kandidatom Julijem Macelletom. Baje se Šuklje odpove svojemu državnozborskemu mandatu. Po Ljubljani se govori, da misli S. L. S. namesto Šukljeta kandidirati g. dr. Fr. Derganca. Kuriozna govorica ni brez pikantnosti, a resnična pač ne bo. Ena lastovka še ne prinaša pomladi, en uvodni članek v „Slovencu“ še ne daje mandata. Glavarjevim namestnikom bo imenovan nemški poslanec baron Lichtenberg, kar je udarec po slovenskih naprednih mestih. Deželni odbor bode imel poslej tudi dva člana S. L. S., narodnonapredna stranka in Nemci pa po enega, Z glavarjem vred bode imela S. L. S. v deželnem odboru 3 zastopnike! Oba deželna odbornika

S. L. S. bosta nova moža, in govori se, da bosta to dr. Evgen Lampe in Mandelj. Vederemo!

Narodnonapredna stranka. Klub narodnonaprednih poslancev v kranjskem deželnem zboru si je izvolil predsednikom dr. Ivana Tavčarja, njegovim namestnikom pa Ivana Plantana. — Zaupniki izvrševalnega odbora narodnonapredne stranke so imeli minoli ponedeljek pod predsedstvom župana posl. Iv. Hribarja nad dve uri trajajočo sejo glede deželnozborske volilne reforme in raznih strankinih vprašanj.

Poljudni tednik, kakor so ga v zadnji številki „Našega lista“ priporočali ustanoviti razni naši dopisniki, je v zadnji številki priporočal tudi „Gorenjec“, ki piše: „Poljudni tednik naj bi bil glasilo te (krajevnih odborov po vsej deželi) organizacije. Moral bi se oddajati po zelo nizki ceni ali tudi brezplačno. Oživotvoriti bi se morala vztrajna, vseobsežna kolportaza. Teden za teden moral bi biti nasprotniku za petami, pojasnjevati vse laži, vsa zavijanja, vsa hinavstva, ki se trosijo med ljudstvo. Za to bi bilo potreba denarja. Ali mi upamo, da se bo med naprednimi magnati in denarnimi zavodi vendar našlo tolike požrtvovalnosti, da se zloži glavica nekaj tisočakov in se podpre za začetek nova organizacija in list. Ko se zbudi med ljudstvom zanimanje za stvar, vzdržala in širila se bo sama po svoji notranji življenski sili. Naše prepričanje je, da je napredna stranka v mestih izgubljena, če v njej ne pustijo deželo. Menimo tudi, da je že enajsta ura, da se v tem oziru začne z resnim, sistematičnim in vztrajnim delom.“ — Kakor vidimo, stoji „Gorenjec“ povsem in v vsakem pogledu na našem stališču, ter se naša načela do pičice skladajo z njegovimi. Menimo le, da se more prihraniti več tisočakov, ako se sploh kak že obstoječ list preosnuje v poljuden tednik in ako ga izvrševalni odbor ter „Sl. Narod“ podpreta z vsem svojim vplivom in priporočilom. Čisto odveč bi bilo in golo tratenje denarnih in duševnih sil, ako bi se že itak preveliko število naših listov pomnožilo še za enega. Ekonomsko in takoj uspešno je le reformiranje in razvijanje že obstoječega. Naši dopisniki so kazali naravnost na „Naš list.“ Mi tega ne storimo, ker smo neodvisni in se nikomur ne vsiljujemo. Nam gre edino le za to, da dobimo čim preje dober, življenja sposoben, vseskozi resnicoluben, in istinito poljuden tednik. Naj bi se izvrševalni odbor napredne stranke kmalu odločil, ker — enajsta ura je že odbila!

Iz žurnalistike. Socijalnodemokratska revija „Naši zapiski“ je prenehala izhajati. — Glasilo sloven. gospodarske stranke „Nova doba“ bo izhajalo le enkrat na teden — vsako soboto — ter se bo poslej tiskalo v tiskarni Drag. Hribarja. — S 1. aprilom začne izhajati redno političen tednik „Belokranjec“ ter se bo tiskal menda pri Blasniku v Ljubljani. — Začetkom aprila začne izhajati dvakrat na mesec „Mladost“, dijaške, apologetske, telovadske, društvene in verskopolemične vsebine proti „Omladini“, „Svobodi“ in „Svobodni misli“.

Koncert Dimitrija Slavjanskega. V ponedeljek, 23. t. m. priredi v Ljubljani v veliki dvorani hotela „Union“ velik koncert ruski pevec Dimitrij Slavjanski Agrenjev, ki je bil na potu pol stoletja ter nastopal s svojo družbo v svetovnih mestih v Evropi, Ameriki, Aziji in Afriki. Slavjanski slavi letos 50 letnico svojega umetniškega delovanja ter prireja v ta namen širom sveta še enkrat — zadnjič oprostne koncerte s svojim ruskim mešanim zborom.

Tečaj za gostilničarje v Ljubljani odpravi deželna zveza za promet tujcev. Trajal bo osem tednov z vsednevnim teoretskim in praktičnim poukom. Priglasila sprejema pisarna te zveze v Ljubljani, hotel Lloyd, Miklošičeva cesta.

V Kamniku je umrl v sredo 18. t. m. gosp. Avgust Herman v najlepši mladeniški dobi, dopolnivši komaj 24. leto. Pokojnik je bil vrl narodnjak in med ustanovitelji mladega kamniškega „Sokola“ ter njegov prvi blagajničar. N. v m. p.

Klub slovenskih pravnikov na Dunaju. Z Dunaja nam poročajo: Pretekli teden je imel „klub slovenskih pravnikov na Dunaju“ svoj drugi redni občni zbor. Iz poročila klubovih odbornikov o delovanju kluba posnemamo sledeče: Jeseni se je vdejstvila potreba po ustanovitvi pravniškega kluba, ki naj bi izpopolnjeval strokovno izobrazbo slovenskega pravniškega narasčaja, zbiral statistiko pravnikov in za nje določenih mest, da se s sistematičnim delom čuva narodno posest. Skratka: Bil naj bi majhno središče, ki na podlagi samopomoči nadomeščaj slovenskim pravnikom ono veliko torišče jurisprudence, po katerem že toliko časa hrepenimo zaman. Opozorili smo svoječasno slovensko javnost, zlasti slovenske pravnike v ožji domovini, na to, z uljudno prošnjo, da nas podpira v naših težnjah, bodisi moralno, bodisi gmotno. Vemo sicer, da je primoran slovenski inteligent, kakor pri nobenem drugem narodu, žrtvovati mnogo na oltar borne domovine, zato si nismo mogli mnogo obetati, pričakovali pa nismo, da naše stremljenje ne bo rodilo sploh nikakega odziva. Umevno je torej, da klub, navezan samo nase, ni mogel vršiti svoje naloge v tej meri, kakor bi jo bil sicer. Ker se klub bliža drugemu tečaju svojega obstoja in želi z uspešnim delom pokazati svojo življensko potrebo in pravico, se nam je zdelo potrebno, ponovno blagohotno opozoriti slovensko javnost nanj.

157. odborova seja „Matice Slovenske“ dne 2. sušca 1908. Predsednik javi, da je Matica dobila pravdo z g. prof. Jesenkom o naknadnem povračilu realiziranih kuponov nekaterih delnic „Nar. tiskarne“, a da je g. profesor Jesenko vložil priziv. — Sprejme se predlog gospodarskega odseka, da se naj že v prejšnji dobi nastali in letos narasli deficit pokrije iz knjižnice ljubljanske mestne hranilnice; to posojilo se z obrestmi vred amortizuje vsako leto iz tekočih prejemkov. V isto svrho se hrvatskim članom članarina poviša na 3 K. Obseg knjig za l. 1908. se spravi v sklad z gmotnimi sredstvi, njih število ostane isto, le Letopis bo začasno opustiti. — G. E. Kristana drama „Kato Vrankovič“ se sprejme, istotako g. Vl. Nazora istrska priča „Veli Jože“ ter g. prof. Šantlana ilustracije za ta spis. Načeloma se sprejmejo v knjižni program glavna dela Shakespearjeva, pred vsem g. O. Zupančiča prevod „Sen kresne noči“, nadalje Dostojevskega „Spomini iz mrtvaške hiše“ v prevodu g. Vl. Levstika. Za prihodnja leta pride v poštev monografija iz Vrhovčevih spisov n. pr. o francoski dobi, izdanje starejših pesnikov kakor Svetličiča, Ledinskega, Trstenjaka.

Ljudska galerija v Ljubljani. Vodstvo „Simon Gregorčičeve knjižnice“ je otvorilo 15. t. m. v knjižničnih prostorih „Ljudsko galerijo“, t. j. razstavo reprodukcij znamenitih starih in modernih slikarjev. Vsaka reprodukcija ima popolen popis slike; poleg tega je tudi na kratko ocenjen original slike ter naveden životopis posameznih umetnikov. V prvi seziji so zastopani zlasti St. Wyspianski, Meunier, Tizian, Rembrandt, Segantini, Hans Thoma i. dr. „Ljudska galerija“ ima doslej na razpolago okoli 1200 dobrih reprodukcij najznamenitejših antičnih in modernih umotvorov, ki jih hoče polagoma razstaviti v prostorih „Gregorčičeve knjižnice.“ Slike se bodo menjavale na vsakega pol meseca. Ustanovitev „Ljudske galerije“ je jako lepa ideja, ki bo gotovo mnogo pripomogla do tega, da se vzbudi v Slovencih smisel in razumevanje za umetnost. Vstopnina je le 2 h!

Slovenska umetniška razstava v Varšavi. Dne 28. februarja se je otvorila slovenska umetniška razstava, ki jo je priredil klub umetnikov „Sava“. Namen razstave je, seznaniti Poljake s slovensko upodabljačo umetnostjo. Razstavljenih je 65 slik sledečih slikarjev: Rik. Jakopič (24), Mat. Strnen (14), Mat. Jama (13), Iv. Grohar (9), Pet. Žmitek (3), R. Kleinova (2). — Poljski listi se izražajo jako pohvalno o slovenski umetnosti. Veseli nas in hvaležni smo slovenskim umetnikom, da zanašajo slovensko ime tudi med daljnje slovanske brate. Take razstave so ne le kulturne, nego tudi eminentno politične važnosti.

Rodoljubom in rodoljubkam so na razpolago razglednice „Družbe sv. Cirila in Metoda“ in čakajo naročil, da dostavijo velikonočne in spomladanske pozdrave. Te vrste blaga je sicer obilo za razne okuse, zavedni Slovenec pa imej vedno najraje oglednice naše šolske družbe, dobro pomneč, da zasvedočiš naslovljencu svoje narodno mišljenje, širiš slovensko zavest, podpiraš pa narodno prosveto in obrambo. Razglednice razpošilja pisarna „Družbe sv. Cirila in Metoda“ v Ljubljani „Narodni dom.“ Trgovcem je določen primeren popust, a več, kakor za popust, jim bodi zavest, da delujejo za razpečevanje družbinih razglednic narodu v prosep.

Raznoterosti.

Grozna revolucija na otoku Haiti. Na velikem otoku Haiti sta od leta 1843 dve republiki: dominikanska in zamorska, ki se skoraj neprestano bojujeta in pobijata, državljanski upori, vojaški panti in vladna grozodejstva proti revolucionarjem so skoraj brezkončna. Republiki „martinčkov“ in „papagajev“ pa imata tudi večne konflikte z drugimi državami. Vsak hip morajo grozilno posredovati evropske bojne ladje. Od leta 1902 je predsednik zamorske republike Nord Alexis. Njegov notranji minister in obenem šef generalnega štaba je general Leconte, skrajen terorist in brutalist. Proti temu krutemu ministru in proti predsedniku je baje nastala zarota, kateri vodja je puntarski general Firmin. Vlada trdi, da se je zarota rodila v konzulatih in zlasti francoski konzulat je bil baje opora zarotnikov. V glavnem mestu Port-au-Prince so postrelili že celo vrsto „zarotnikov“, oficirjev, meščanov, žurnalistov i. dr. Nekatere so vrgli s postelje, vlekli ponoči na pokopališče in jih brez preiskave ustrelili! Med ustreljenimi so tudi Francozi in drugi tujci. Vlada nastopa grozno kruto in brezobzirno nasilno. Francoske bojne ladje hite k Haitiju in menda jim slede tudi nemške in američanske.

† **Edmondo de Amicis.** Italijani so izgubili tekom 14 mesecev dva znamenita, svetovnoslavna pisatelja: Carducci in nedavno Edmonda de Amicisa, ki spada pač med najpopularnejše italijanske pisatelje. De Amicis se je bil posvetil v svojih mladih letih vojaški službi. Pisati je začel že s 15 leti. L. 1867 je bil imenovan ravnatelj dnevnika „L' Italia militare“; tu se začelja njegovo slavno knji-

ževno delovanje, kateremu se je pozneje posvetil popolnoma. Znamenite so njegove povesti iz vojaškega življenja, ki vzbujajo globoko sočutje do vojaka-prostaka ter njegovi pestri, mnogoštevilni potopisi. Pokojnik se je bavil tudi z mladinskim slovstvom. V tem času je izšlo izpod njegovega peresa delo „Srce“, ki je prevedeno na vse evropske ter tudi na mnoge neevropske jezike. Tudi Japonci so prevedli na svoj jezik to krasno knjigo ter so jo bogato ilustrirali. „Srce“ je prevedeno tudi na slovenski jezik in ga naša mladina čita z največjim zanimanjem in veseljem. De Amicis je bil ljubezniv optimist, ki je slikal v živih barvah ter z veliko ljubeznijo prijetne strani življenja. Ž njim je izgubila Italija jako mnogo.

„Nemški“ Dunaj. Komisija za obrtne šole na Dunaju je izdala obširno poročilo, iz katerega posnemamo sledeče: Na obrtnonadaljevalni šoli v II. okraju — Blumauergasse — je 25 nemških in 95 čeških vajencev; v Holzauergasse je 30 nemških in 139 čeških vajencev. — V IX. okraju — d' Orsaygasse — je 41 nemških, 179 čeških vajencev. V X. okraju — Alksingergasse so 4 nemški in 112 čeških vajencev. Približno tako razmerje vlada skoraj v vseh dunajskih obrtnonadaljevalnih šolah. — V pripravljalnih tečajih dunajskih obrtnih nadaljevalnih šol 5816 čeških, 341 madjarskih, 290 poljskih, 108 slovenskih, 60 hrvatskih in 3432 nemških vajencev; nemških je torej komaj 1/3. Če pojde to tako dalje, bo Dunaj v doglednem času druga Praga.

Živinozdravniki — doktorji. Kakor je naznanil rektor živinozdravniške visoke šole na Dunaju, dobe živinozdravniki z oktobrom prihodnjega šolskega leta naslov „doktor“. Ker so zdaj tudi tehnikarji že doktorji, bo naslov doktor jako splošen.

Najvišje ministrske plače izdaja Anglija. Štirideset raznih njenih ministrov prejema skupaj plače letnih 160.000 funtov šterlingov, t. j. skoraj 3 milijone kron. Plače posameznih ministrov znašajo od 2000 do 20.000 funtov šterlingov (4800 do 48000 Kron.)

Surovo maslo, jajca in maslo

kupuje

Vincenc Bujnošek

trgovina z delikatesami na Dunaju

XVI/2, Lerchenfeldergürtel Nr. 7.

Tiskarna knjig in umetnin
A. Slatnar, Kamnik
se priporoča za v njeno stroko spadajoča naročila. Izvršitev lična. Cene zmerne.

Ortopedično zdravilni zavod

v katerem se zdravi pod nadzorstvom **dr. Ivana Oražna** raznovrstno skrivljenje hrbtenice, izbočen hrbet, neenake rame, neenaka ledja itd. se nahaja

na Turjaškem trgu št. 4, 1. nadstropje

Pojasnila daje **dr. Ivan Oražen** ob svojih ordinacijskih urah od 9. do 10. dop. in od 2. do 3. pop. v **Wolfvih ulicah št. 12.**

Zavod je odprt tudi o velikih počitnicah.

Anton Müller, vinotržec, Domžale

(Kranjsko)

Priporoča izborna zalogo vsakovrstnih novih in starih vin v sodih in steklenicah

Najizvrstnejše in najboljše tamburice
izdeluje ter razpošilja

prva sisaška tvornica tamburice
J. Stjepušin, Sisek (Hrvatsko)

Odlikovana na Pariški izložbi leta 1900, ter
na Milenijski izložbi leta 1896.

Razn. tamburice in skladb za tam-
burice imam razna glasbila kakor:

gosli, citre, kitare, mandoline,
harmonike, okarine itd.

za katere se pošlje po-
seben cenik s slikami.

Veliki ilustrovani cenik vsakemu
zastonj in franko.

V isti tvornici izhaja strokovni
tamburaški list „TAMBURICA“ mesečno jedenkrat in stane z
glasbeno prilogo 8 kron na leto.

Zakonito zavarovano.

Vsako ponarejanje kaznjivo.

Edino pravi je le
Thierry-jev balzam

z zeleno znamko z nuno.
12 malih ali 6 dvojnatih steklenic
ali 1 velika posebna steklenica
s patent. zamaškom K 5.—.

Thierry-jevo centifolijsko mazilo

za vse še tako zastarane rane, vnetja,
poškodbe itd. 2 lončka K 3.60.

Razpošilja le proti predplači ali
po povzetju.

Obe ti dve domači sredstvi sta kot najboljši
splošno znani in svetovno slavni.

Naročila je nasloviti na

Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogaški Slatini.

Dobiva se skoro v vseh lekarnah. Brošure s tisoči za-
hvalnih pisem zastonj in franko.

**Steckenpferd-
lilijinomlečno milo**

Za kožo najmilejše milo.

Posojilnica v Radovljici

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

Rezerv. zaklada
iznaša:

kron 82.000

s podružnico na Jesenicah

sprejema hranilne vloge od
vsakega in jih obrestuje

Denarni promet
v letu 1907:

kron 5,500.000

po 4 1/2 %

brez odbitka rentnega davka. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovi denar,
ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Posojila

se dajejo na vknjižbe brez amortizacije po 5 1/4 %
ali z 1 % amortizacijo, na menice pa po 6 %.

Eskomptirajo se tudi trgovske menice.

Posojilnica sprejme tudi vsak drug načrt amortizacijskega dolga.

Uradije se v centrali in v podružnici **vsak dan od 8. do 12. ure dop.
in od 2. do 6. ure popoldne izvzemši nedelje popoldne.**

Poštno-hraniln. račun centrale št. 45.867. Podružnice na Jesenicah št. 75.299.

Le „Zvezdna cikorija“

iz Prve jugoslovanske tovarne
za kavine surogate v Ljubljani

je pravi slovenski izdelek!

Podružnica v Spletju

Delniška glavica:

2,000.000 K

Rentni davek pla-
čuje banka sama.

Ljubljanska kreditna banka

v Ljubljani

obrestuje vloge na knjižice in na tekoči račun od dne vloge do dne vzdiga

po 4 1/2 %

Sprejema zglasila za subskripcijo deležev „Hotelske družbe z o. z. Triglav“
po K 500.—, 1.000.—, 5.000.— in 10.000.—.

Podružnica v Celovcu

Res. fond:

200.000 K

Rentni davek pla-
čuje banka sama.

Tiskovine

za industrijo, trgovino
in obrt
od navadnega trgov-
skega zavitka do ob-
širnega cenika.
Tisk umetniških raz-
glednic.
Postrežba točna.

TISKARNA KNJIG IN UMETNIN A. SLATNAR V KAMNIKU

IZVRSUJE NAJRAZNOVRSTNEJSE ENO- IN VEC-
BARVNE TISKOVINE IN SPREJEMA V TISK TUDI
NAJOBSEZNEJSA DELA. □ □ IZVRŠITEV VEDNO
□ PRIZNANO LICNA IN PO ZMERNIH CENAH. □

Založništvo

„Našega Lista“ s pri-
logo „Kamničan“ in
„Slov. Gospodinja“ ter
„Oglasnika“.
Trgovina s papirjem
in pisalnimi potreb-
ščinami.
Knjigoveznica.

Prva češka splošna delniška družba na življenje.

Najugodnejše in najceneje zavarovanje:

- a) Za slučaj smrti.
- b) Za slučaj smrti in doživenja.
- c) Zavarovanje dote in oprave nevest.
- d) Moderno zavarovanje s sočasnimi obrestovanjem vseh vlog.

- e) Moderno zavarovanje s sočasnimi zavarovanjem za slučaj nesposobnosti.
- f) Najrazličnejše kombinacije zagotovljenja pokojnine.

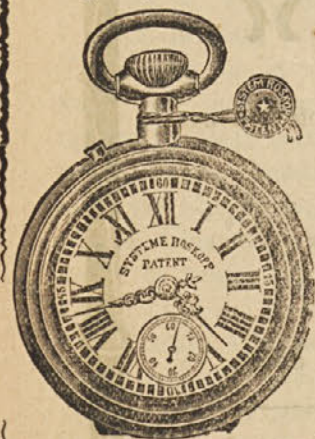
Edina slovanska delniška življenska zavarovalnica.

Glavno zastopništvo za slov. dežele v Trstu ulica Torre, bianca št. 21. I., kjer se dobi vse cenike in potrebna pojasnila.

Fran Čuden

v Ljubljani v Prešernovih ulicah

- Urar -

Delničar tovarniške družbe „UNION“ za izdelovanje najboljših ur v Švici

Trgovca z zlatino in srebrnino. Eksport. Ceniki zastoj in poštnine prosti. Kot zanesljivo uro priporočam posebno „Union“.

Zlate svetlinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj. kosm. zobo-
čistilno sred-
stvo!

SEYDLIN
Izdelovatelj
O. Seydl
Ljubljana, Spital.-Stritar. ul. 7

Dobl
se
povsod

Anton Turk

književnik in založnik v Ljubljani na Dunajski cesti

priporoča:

Kubična knjiga

ali hitri računar za trgovce z lesom (na staro mero) K 3-20, s poštnino 10 v. več.

Kubična računica

(II. natis) cena 1 K, po pošti 10 v. več.

Nova kubična knjiga

ali hitri računar za trgovce z lesom, po novi decimalni ali meterski meri. V platno vezana 5 K, po pošti 20 vin. več.

Jos. Rojina v Ljubljani

v Šelenburgovih ulicah št. 5

priporoča

elegantne obleke po meri

~ iz pristnega angleškega blaga. ~

Priporoča svojo zalogo izgotovljenih oblek, plaščev iz tirol. nepremočljivega lodna. Najsolid. postrežba.

**Slovenci spominjajte se podpor-
nega društva za
alovenske visoko-
šolce v Pragi.**

Ludovik Widmayer v Ljubljani

Resljeva cesta št. 3.

Ustanovljena obrt od leta 1828.

v lasni hiši poleg Fran Josipovega
mostu s poprej skoz 24 let na
Bregu številka 10.

proda vsake vrste hišno ogravo kot: celo
bališče, omare, postelje, mize, stole ter
tudi skrinje itd. iz mehkega in trdega lesa,
kakor tudi modroce, žimnate in na peresih.
Ogledala in podobe lastnega izdelka.

Veronika Kenda

Ljubljana, Dunajska cesta 20

Zaloga papirja, pisalnih in risalnih potrebščin

Glavna zaloga

Jos. Petričevih zvezkov

Oglejte si — **poljedelskih strojev**, največjo zalogo
slamorenice, čistilnice, mlatilnice, gepelnov in
preš za grozdje in sadje, štedilnikov, peči, železnih na-
grobnih križev itd. pri

FR. STUPICA

v LJUBLJANI

na Marije Terezije cesti št. 1
in na Valvazorjevem trgu 6, nasproti Križanske cerkve.

Ravnotam zamorete kupiti vsak
čas po najnižjih cenah traverze,
železniške šine, cement in vse
druge stavne potrebščine,
razno orodje, sesalke za vodo,
vino in gnojnice, vseh vrst
tehnične in uteži in vse druge
v železninsko stroko spadajoče predmete.

Velika zaloga zlatih in srebrnih žep-
nih ur, stenskih ur, vsakovrstnih
optičnih predmetov. Zlatnine in sre-
brnine. ~ Cene nizke.

Cenovniki zastoj
in franko.

Fr. P. Zajec, Ljubljana, Stari trg

Julija Štor

v Prešernovih ulicah št. 5.
poleg Mestne huanilnice

Največja zaloga

moških, ženskih in otroških čevljev

iz najboljših tovarov, domačih in tujih.

Turistom priporoča pristne gojserske gorske čevlje

Zmerne cene.

Solidna postrežba.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice

Največja izbira izgotovljene obleke
za gospode, dame in otroke.

Drogerija ANTON KANC

Ljubljana, Židovske ulice 1.

priporoča: drogve, kemikalije, ustne vode in
zobni prašek; redilne in posipalne moke za
otroke, dišave, toaletne predmete, fotogra-
fijske aparate in potrebščine, obvezila
sredstva za desinfekcijo, pase in vosek za
tla, čaj, rum, konjak, mineralne vode in soli
za kopel. Zaloga karbida.

Oblastveno koncesijonirana prodaja strupov.

Kupuje vsakovrstna zelišča (rože)
semena, korenine, cvetje, lubje itd.

Priporočajte

povsod

„Naš List“

FR. ŠEVČIK

puškar

v Ljubljani, Židovske ulice št. 7.

Priporoča svojo veliko zalogo najboljših pušk
in samokresov najnovejšega zistema, kakor
tudi municijo in vse druge lovske pri-
prave po najnižjih cenah.

Popravila se točno izvršujejo.

Cenik na zahtevo zastoj.

Brezskrbno

družinsko srečo garantira najvaž-
nejša knjiga o preoblagodarjenju z
otroci. Z nad tisoč zahval. pismi pošilja
diskretno proti 90 v. v avstr. poštah
znankah ga. A. Kaupa, Berlin S. W. 296
Lindenstrasse. 50.

Zahtevajte „Naš List“ v gostinah in kavarnah.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ustanovljena
leta 1882

v Ljubljani

Ustanovljena
leta 1882

Podrejena skontraciji „Zadružne zveze“ v Celju

na Dunajski cesti št. 18, na vogalu Dalmatinovih ulic

obrestuje hranilne vloge po

Poštno-hraniln. urada
št. 828.406.

4 1/2 %

Telefon št. 185.

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure od 8. do 12. in od 3. do 4. ure popoldne.

Hranilne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom hranilničnega urada.

Stanje hranilnih vlog
K 11,060.929-20

Upravno premoženje kmetske
posojilnice 31. dec. 1906
K 11,325.728-62.

Denarni promet
K 50,486.935-14

Varnost hranilnih vlog je tudi zajamčena po zadružnikih.

Posojuje na zemljišča po 5 1/4 % z 1 1/2 % na amortizacijo ali pa po 5 1/4 % brez amortizacije; na
menice po 6 %. Posojilnica pa sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.